

Çay Tohumu

Çay ocaklarından sadece çay imalatında kullanılan sürgünler elde edilmez. Ocak üzerinde çay meyveleri de vardır ve çay tohumu olarak bilinirler.

Kullanım Alanları

1.Kozmetik alanda deri ve saç sağlığında. (3)

2.Tekstil sanayinde kullanılırlar. Çay tohum yağı; pamuk tohumu, susam ve mısır yağlarından farklı olup, kurumaz ve okside olmaz. Bu durum tekstil endüstrisinde bir avantaj teşkil etmektedir. -18 dereceye kadar likit halini muhafaza eder. (4)

3.Gıda yağı olarak kullanılabilirler. Ancak saponin ihtiva ettikleri için kullanılabilir hale gelmeleri için bir seri işlem gerekmektedir. (4)

4. Çay tohumu toz haline getirilerek organik gübre olarak, havuz temizliğinde,su kalitesinin artırılmasında, çim ve golf sahalarında böcek öldürülmesinde kullanılır. (6)

Tohum Verimi ve Ağırlığı

Çay Araştırma Enstitüsü tarafından çay hinterlandımızdaki değişik bahçe ve rakımlarda yapılan çay tohumu verimi gözlem çalışmalarında dekara 1 kg ile 70 kg arasında değişen sonuçlar elde edilmiştir. Ortalama 1 tohum ağırlığı 1 gramın üzerinde olup yaklaşık 90 tohum 100 gram olduğu tespit edilmiştir. 1973-1974 yılları arasındaki çalışmalarda 1000 tane ağırlığı ortalama 744 gram olarak bulunurken bu değer 1998'de 667 gram olarak tespit edilmiştir. (10)

Ülkemiz dışında farklı kaynaklarda tohum miktarları 450-500/ kg olarak tespit edilmiştir. (7,8,9).

Tohum Verimini Etkileyen Faktörler

Güneş Işığı, Dikim Aralığı, Hayvan Gübresi, Budama, Fosforlu Gübreler

Birbirine girmiş sık çaylıklarda tohum teşekkülü güneş ışığı olmadığından çok az olmaktadır.

Normal dikim aralıklı çay ocaklarında bitkinin her tarafı ışık alabildiği için tohum verimi daha fazla olmaktadır.

Normal dikim aralıklı, hayvan gübresiyle gübrelenmiş, yabancı otlardan temizlenmiş ve zamanında ve zamanında budanmış çaylıklarda hem tohum ve hem de sürgün verimi fazla

olmaktadır.

Tohum teşekkülü bilhassa güneş alan set kenarındaki ocak kesiminde yoğundur.

Aynı şartlardaki çaylıklardan budanmayan ve gelişmenin az olduğu çaylıklarda tohum verimi daha fazla olmaktadır.

Fosforlu gübreler meyve teşekkülünü artırmaktadır.

TS 3224 Çay Tohumu Standardı

Çay tohumu ile ilgili mevcut standart TSE tarafından "TS 3224 Çay Tohumu Standardı" olarak 12.04.2005 tarihinde yayınlanmış olup 1978'de yayınlanan standart yürürlükten kaldırılmıştır.

[Muammer DEMET](#)

Kaynaklar:

- 1) Çaylıklarımızın Tohum Verimi ve Yağ Oranının Tesbiti, Mustafa Bilsel, Kimya Mühendisi, Çay Araştırma Enstitüsü, Rize, 1974
- 2) Çay Topraklarının Verimlilik Kabiliyetleri, Toprak ve Su Genel Müdürlüğü Araştırma Enstitüsü Teknik Yayınları, 9. sayı
- 3) Tea Seed Powder, Teaseedpowder-china.com
- 4) Handbook of Energy Crops, Camellia Sinensis (L), Kuntze , James A. Duke, 1983, Hort.purdue-edu
- 5) B&T World Seeds, www.b-and-t-world-seeds.com
- 6) [Çay Tohum Tozu](#), Kamil Engin İslamoğlu, 2006
- 7) [Camellia sinensis \(L.\) Kuntze](#)
- 8) [Guide To Cultivated Plants, Ton Elzebroek](#)
- 9) [Seedaholic camellia-sinensis-tea](#)
- 10) [Çay Tohum Yağının Biyodizel Hammaddesi Olarak Değerlendirilmesi](#)